Toelichting op de totstandkoming van de waardenkaart

De waardenkaart voor de omgevingsvisie is gebaseerd op de landschapstyperingen zoals die beschreven zijn in het Rapport casco-benadering in Noordoost Twente (2012) en vastgelegd zijn in de Nota Omgevingskwaliteit Dinkelland-Tubbergen (2016) en tevens terug te vinden in de Catalogus Gebiedskenmerken van de Provincie Overijssel.

Belang van ons landschap

Ons Twentse landschap is een uniek coulisselandschap met houtwallen, singels, essen, ontginningen, natuurgebieden en landgoederen. Dit landschap draagt in grote mate bij aan de identiteit en het karakter van de streek. De houtwallen, singels, beken, bossen en oude bomen vormen verbindingen van natuurgebied naar natuurgebied die voor veel planten en dieren belangrijk zijn. Daarnaast laten ze delen van ons verleden zien, dragen ze bij aan biodiversiteit en klimaatadaptatie, zorgen ze voor opname en vasthouden van water in de bodem en verhogen ze de leefbaarheid van onze woonomgeving. zowel mensen als dieren voelen zich hier thuis. Het is voor iedereen belangrijk om een sterk en mooi buitengebied te behouden. We streven naar een buitengebied met een goede balans tussen het landgebruik, de leefbaarheid en de kwaliteit van landschap, bodem, water en lucht. Zodat agrarische bedrijvigheid gezond uitgevoerd kan worden en de belevingswaarde voor inwoners en bezoekers hoog blijft.

Waarderen van ons landschap

Om zorgvuldig met ons landschap om te gaan, maken we in de beoordeling van initiatieven gebruik van landschapstypen en de dynamiek die het landschap gekend heeft door de jaren heen. In sommige landschapstypen zijn natuur-, historische-, en belevingswaarden hoger dan in andere typen. In hoog gewaardeerde landschappen zoals in het maten en flierenlandschap, het kampenlandschap of op de essen is veelal de ontstaansgeschiedenis herkenbaar, is de bodemopbouw waardevol (archeologie), is de schaal kleiner (biodiversiteit) en is de belevingswaarde voor recreanten hoger. Dit in tegenstelling tot de ontginningslandschappen waar een grote schaal en 'nieuwe' inrichting veel waarde heeft voor agrarische bedrijvigheid. Ook hebben gebieden door de jaren heen een andere dynamiek gehad, sommige plekken zijn nog vrijwel gelijk aan begin 20^{e} eeuw, andere plekken zijn ooit ontgonnen en/of verkaveld en daardoor vandaag de dag volledig anders ingericht. Deze 2 kenmerken (landschapstypering en dynamiek) vormen de onderlegger voor de diverse soorten beleid die we kennen zoals KGO en het Cascobeleid.

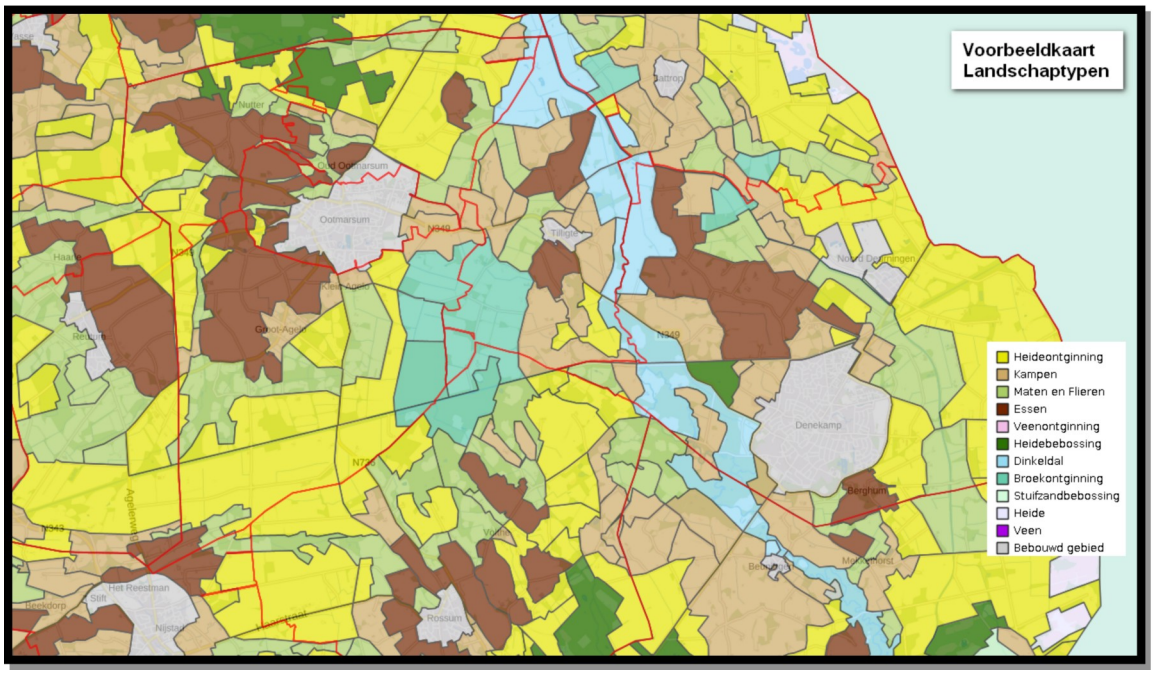

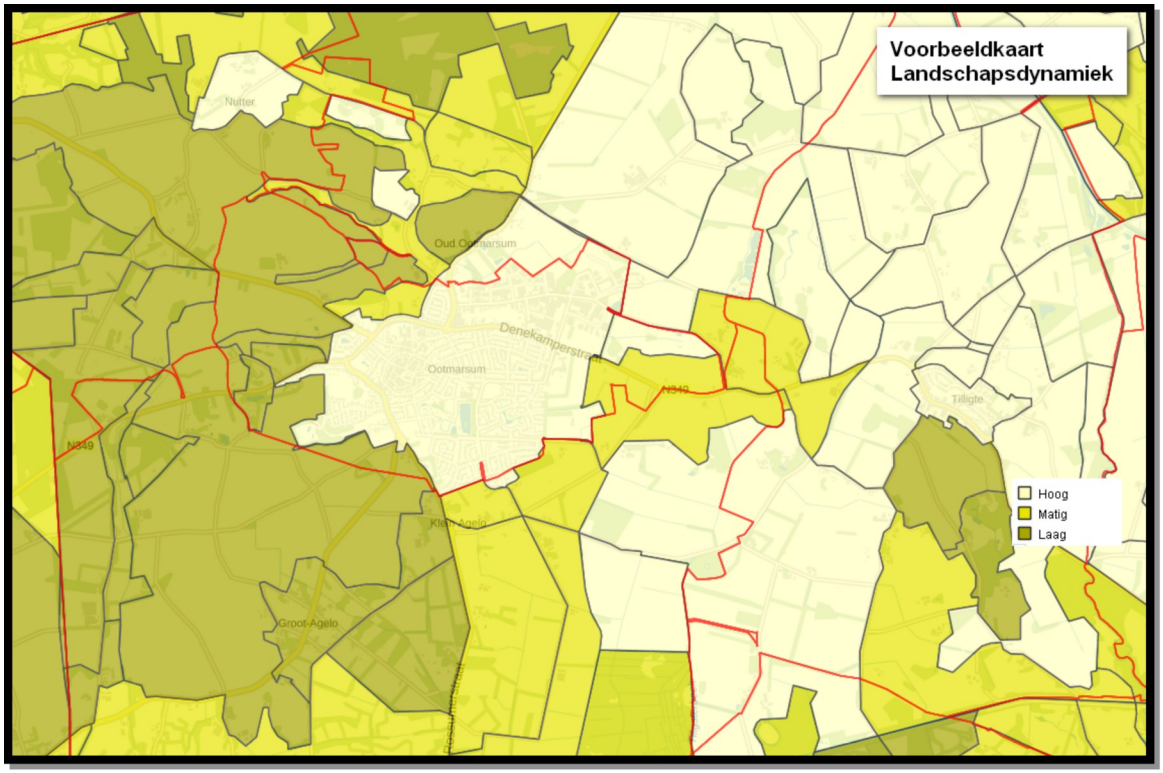

De waardenkaart voor de Omgevingsvisie is eveneens gebaseerd op deze twee belangrijke kenmerken van ons landschap. De landschapstypering en landschapsdynamiek zijn bij het opstellen van het cascobeleid nauwkeurig onderzocht en vastgelegd door Alterra, een onderdeel van de Wageningen Universiteit. De kaarten uit dat rapport zijn nog volledig actueel. Deze kaarten willen we voor onze inwoners beter inzichtelijk maken, zodat men kan zien op welke basis afwegingen gemaakt worden.

De waardenkaart in de Omgevingsvisie heeft als basis de combinatie van landschapstype en landschapsdynamiek zoals wordt toegelicht in het Rapport Casco-benadering in Noordoost Twente (zie paragraaf 2.1, 2.4 en 2.5). Uit de tekst van het Rapport:

> *De landschapstypen van Noordoost-Twente vormen het uitgangspunt van de casco-benadering, samen met de ontwikkeling die deze landschappen hebben doorgemaakt (dynamiek). Samen bepalen zij de ontwikkelingsrichting voor het toekomstige landschap. Dit is in overeenstemming met de catalogus gebiedskenmerken van de provincie Overijssel, waar de kenmerken van de agrarische cultuurlandschappen leidend zijn voor nieuwe ontwikkelingen (provincie Overijssel, 2009).*

Hierin wordt onderscheid gemaakt in:

- waardevolle landschappen die door de tijd heen in stand gebleven zijn waar gestuurd wordt op behouden en versterken. Voorbeelden van waardevolle landschapstypen, zijn de maten & flieren, essen en het kampenlandschap. Bij een combinatie met een lage dynamiek is het landschap nog zeer herkenbaar ten opzichte van 100 jaar geleden. Deze gebieden zijn nu <u>donkergroen</u> op de kaart. Dit geeft een hoge landschapswaarde en daarmee zijn deze gebieden sterk in historische waarden, bodemwaarden, , recreatieve waarden en natuurwaarden.
- landschappelijk minder waardevolle landschappen waar in de afgelopen 80 tot 100 jaar veel veranderd is en waar de lagere landschapswaarde ruimte voor ontwikkeling biedt. Dit zijn bijvoorbeeld de heide- of veenontginningen met een hoge dynamiek. Daar waar veel veranderd is in de laatste 80 tot 100 jaar door bijvoorbeeld ontginningen of grootschalige verkavelingen. Deze gebieden zijn <u>lichtgroen</u> weergeven op de kaart. Het oude landschap is nauwelijks meer herkenbaar, de schaal in het landschap is vergroot en dit geeft veelal een

lagere recreatie-, belevings-, en natuurwaarde, maar tegelijk een hoge waarde voor efficiënte moderne (agarische) bedrijfsvoering.

- In de gebieden met de <u>middengroen</u> zijn waarden aanwezig voor modern, agrarisch gebruik alsmede landschapswaarden die van belang zijn voor natuur, beleving en recreatie.

Voor de begrenzing tussen de kernen en het buitengebied is tevens de begrenzing uit de casco-kaart gebruikt. De begrenzing van de op de waardenkaart weergegeven woonkernen is uitsluitend bedoeld om het onderscheid in gebiedswaarden weer te geven. Deze grens bepaalt niet of een perceel al dan niet in de bebouwde kom ligt. Of een perceel al dan niet in de bebouwde kom ligt is van feitelijke aard. De aard van de omgeving is bepalend. Dit leidt tot de volgende visualisatie met bijbehorende waarden op de website van omgevingsvisie. Dit ziet er als volgt uit op de website van de omgevingsvisie.

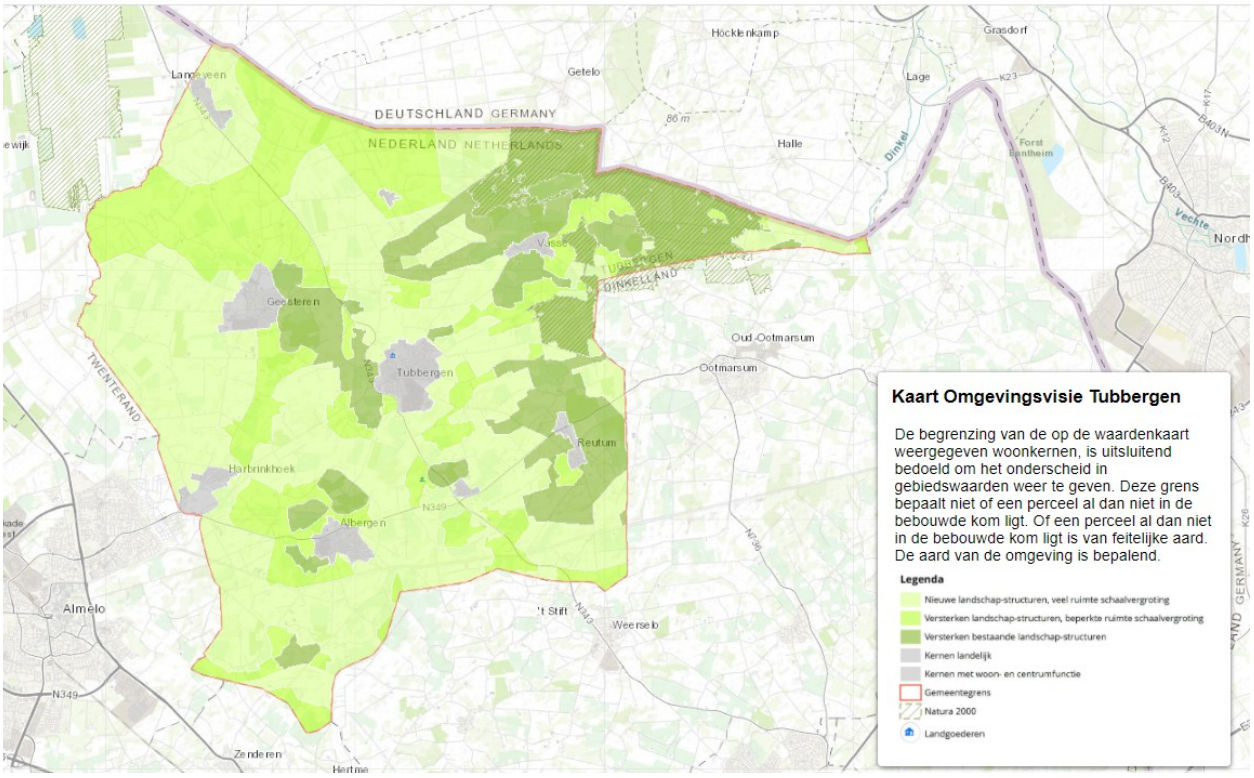
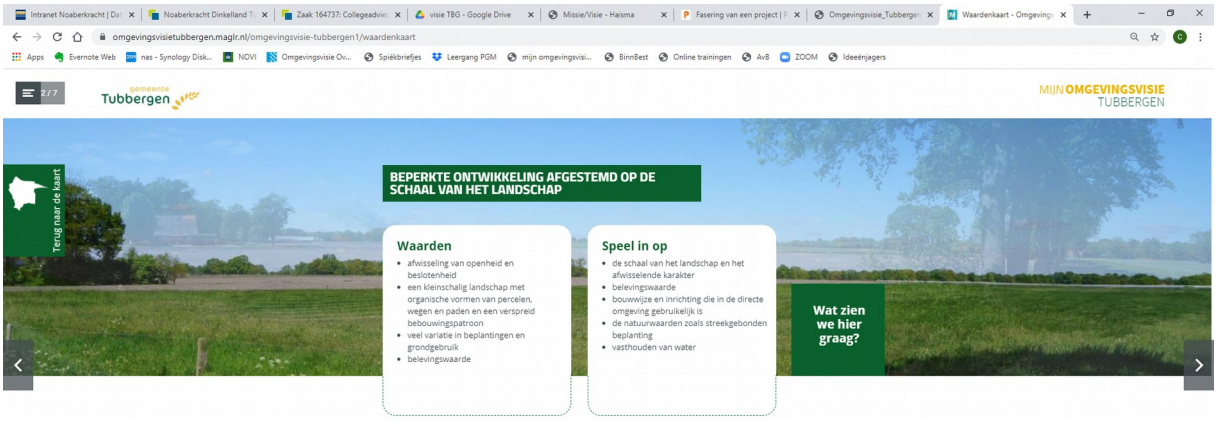
De vertaling van de waarden is als volgt vormgegeven: